

تاریخچه وضع قانون هدفمندسازی یارانه ها و تاثیرات آن بر اقتصاد ایران

مهری میرزایی

بخش دوم

Activate Windows
Go to Settings to activate Windows

منابع:

﴿۱﴾ مقاله اثر همدفمندسازی یوانه هابر ترکیب هزینه ای خانوار هادرایران

پدیدآورنده (ها): سهیلے، کیومرث؛ سحاب خدامرادی، مرتضے؛ منیری، محمدرضا؛ گلے، یونس

[HTTPS://WWW.NOORMAGS.IR/VIEW/FA/ARTICLEPAGE/1258106](https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/1258106)

﴿۲﴾ کتاب درس های از همدفمندی یوانه هادرایران / گفتگو با محمدرضا فرزین دبیر ستاد همدفمندی یوانه هادردولت نهم و دهم / ۱۳۹۸

﴿۳﴾ کتاب مدله برای آینده اقتصاد ایران به اهتمام مهدی مهریور / ۱۳۹۲

Activate Windows
Go to Settings to activate Windows.

Activate Windows

چرا ۴۴۵۰۰۰؟؟؟

Activate Windows
Go to Settings to activate Windows.

Activate Windows
Go to Settings to activate Windows.

Slide Title

قالب مدلی که در معاونت اقتصادی وزارت اقتصاد در طراحی شده بود بر ۱۰ دهک درآمدی میسنجیدیم یعنی با آن قیمت‌ها و یارانه‌ای که برمی‌گردانیدیم کدام یک از دهک‌ها منتفع و کدام یک متضرر می‌شوند البته برآوردهای صورت گرفته برآوردهای مشکلی بود چون باید میزان تورم و حتی میزان مصرف و کاهش آنها از هر حامل و هر سناریو را نیز ارزیابی می‌کردیم تا بتوانیم میزان سود یا زیان هر دهک از اجرای طرح را برآورد کنیم.

زمانی که به ۳ سناریوی نهایی رسیده بودیم معادل ۸۱ هزار تومان برای هر نفر به حساب مردم واریز شد ولی اعلام نشد این رقم برای چند ماه است یعنی کسی نمی‌دانست این رقم برای یک ماه یا دو ماه یا سه ماه است اگر سه ماه بود رقم یارانه برای هر فرد ۲۷ هزار تومان و اگر ۲ ماه بود سهم هر فرد ۴۰ هزار و ۵۰۰ تومان می‌شد برآورد ما در سناریوها برای بهترین حالت کسب درآمدی حدود ۴۰ هزار تومان و البته در سناریویی نیز ۳۵ هزار تومان بود در شروع طرح اعلام شد که این رقم برای دو ماه است یعنی به ازای هر ماه ۴۰۵۰۰ تومان یارانه نقدی به فرد پرداخت می‌شود رئیس جمهور بعداً معادل ۵ هزار تومان تحت عنوان یارانه نان نیز به این رقم اضافه کرد و رقم ۴۵ هزار و ۵۰۰ تومان نهایی شد البته این رقم اندکی بیشتر از برآوردهای ما بود و مشکلاتی را در نقدینگی و تعادل آن به وجود آورد.

Slide Title

سال ۸۹ که اجرای طرح هدفمندی را شروع کردیم دولت ماهیانه به هر ایرانی رقم ۴۵ هزار و ۵۰۰ تومان پرداخت کرد آن زمان نرخ دلار هزار تومان بود یعنی به هر فرد ایرانی ماهیانه بیش از ۴۵ دلار و به یک خانواده ۴ نفره حدود ۱۸۰ دلار پرداخت می شد در حالی که آن زمان مطالعات بانک جهانی نشان میداد خط فقر برای هر فرد یک و نیم دلار در روز است یعنی اگر می خواهید هیچ فرد فقیری در ایران نباشد باید یک و نیم دلار در روز یا به عبارت ۴۵ دلار در ماه به او بدهید بنابراین عدد ۴۵ هزار تومان در ماه در آن زمان به ویژه برای اقشار فقیر جامعه عدد قابل توجهی بود و باعث شد تا با تعریف بانک جهانی هیچ فقیری در ایران وجود نداشته باشد آثار درآمدی این طرح برای بخش عمده‌ای از طبقات متوسط و فقیر جامعه آثار مثبتی بود که نتایج این طرح نیز بیانگر این موضوع بود. همین منابع درآمدی هر خانوار می توانست در هر بحرانی کشور را کمک کند که مردم بتوانند حداقل مایحتاج عمومی شان را تامین کنند نمی توان منکر این موضوع بود که درآمدهایی که در هدفمندی یارانه ها در اختیار مردم به ویژه طبقات فقیر و متوسط و به ویژه در مناطق مرزی و دور افتاده کشور قرار گرفت انقلابی در زندگی برخی خانوارها به وجود آورد که می توانست خیلی ارزشمند باشد.

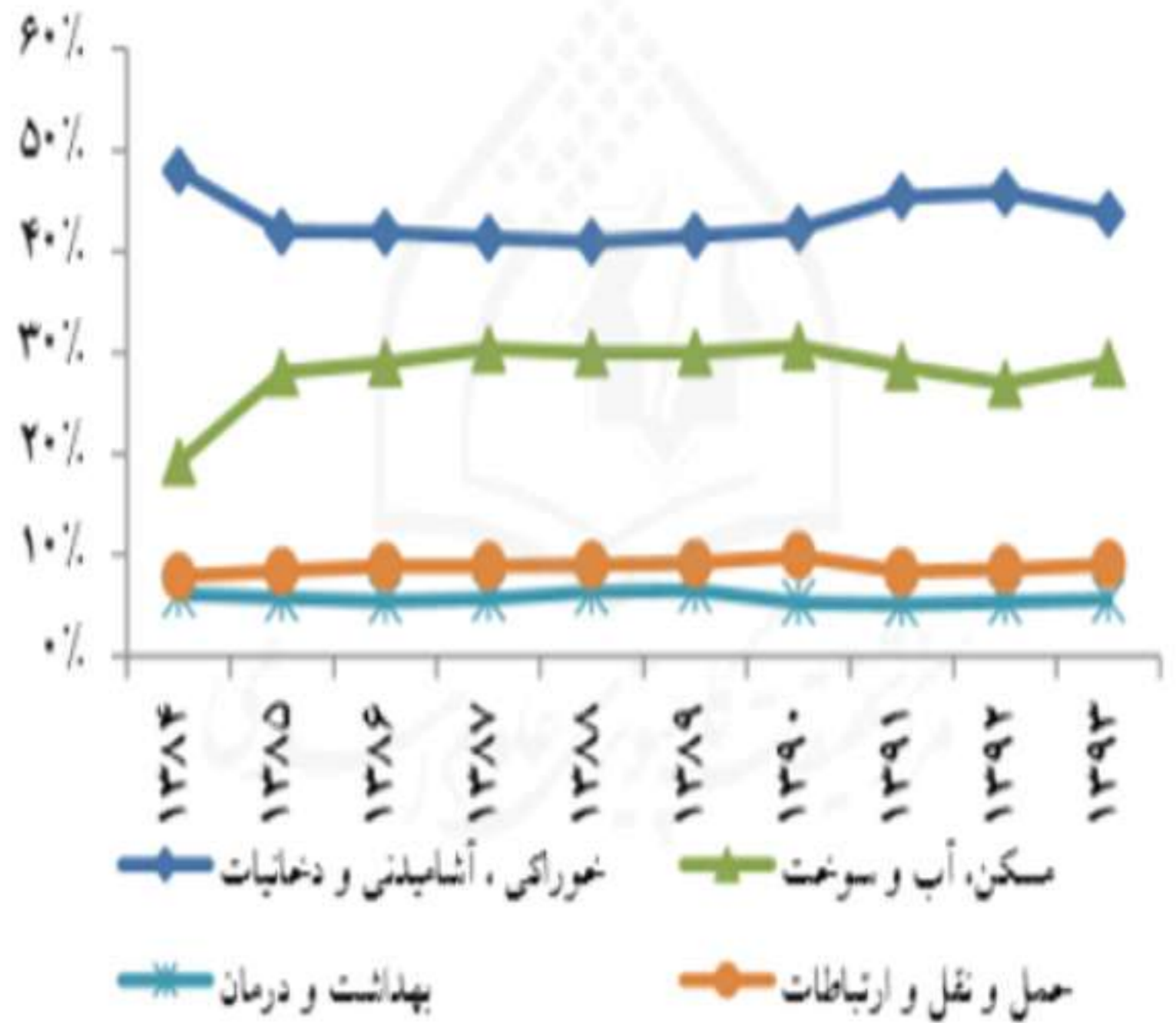
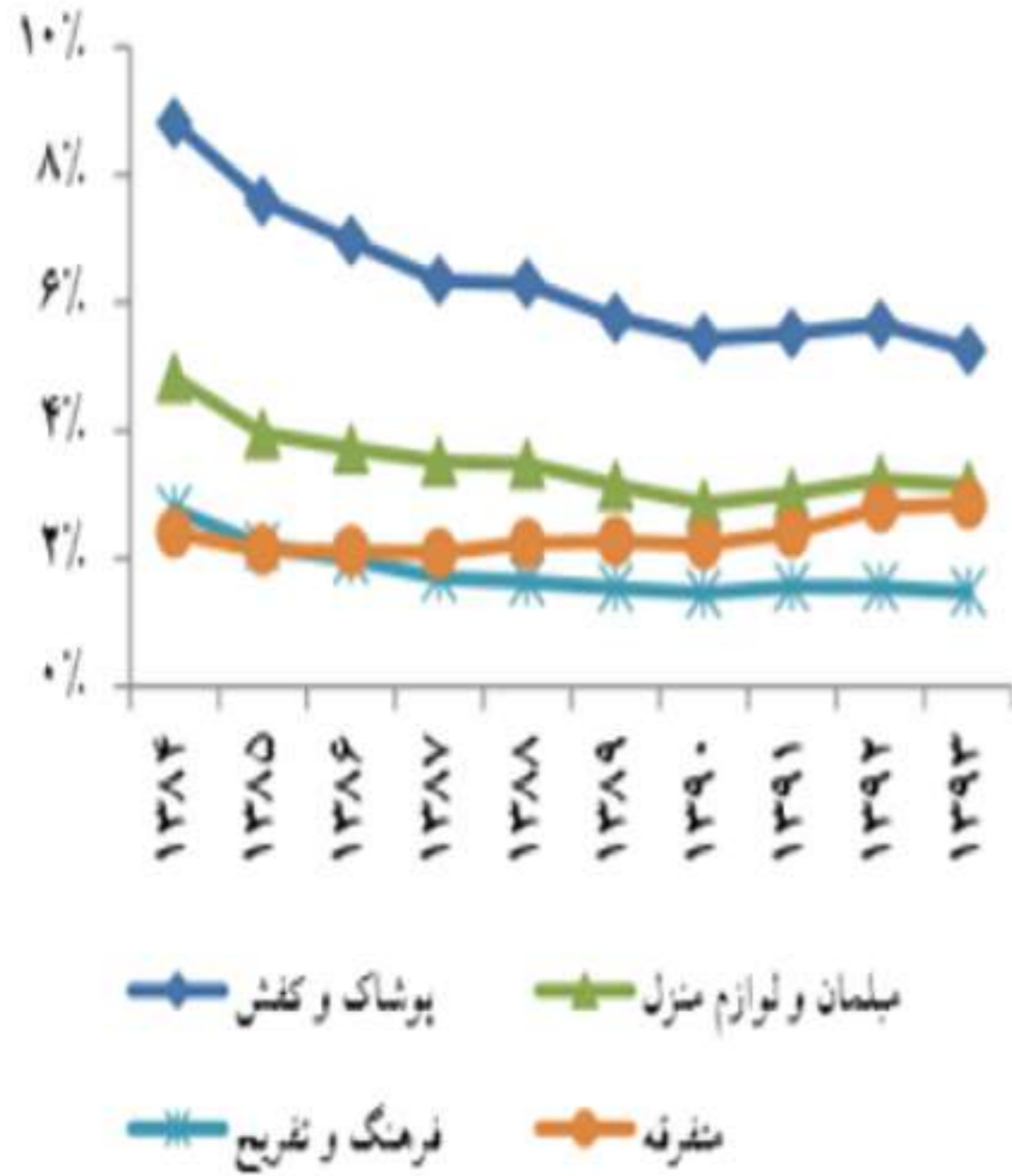
جدول ۱. تغییرات واقعی مصرف خانوارها (درصد)

۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	
-۵/۳۳	-۱۸/۱۵	-۹/۲۶	۱/۹۳	۳/۶۴	-۴/۵۹	خوراکی و آشامیدنی
-۱۵/۰۱	-۲۰/۵۴	-۲۰/۵۶	-۶/۶۴	-۱/۵۸	-۴/۰۷	پوشاک و کفش
۱/۳۰	-۴/۱۱	۳/۱۶	۱۱/۴۴	۱۸/۴۴	-۱۵/۴۵	مسکن، آب و سوخت
-۵/۹۰	-۲۲/۴۴	-۱۷/۵۲	-۶/۰۸	-۲/۹۶	۰/۵۳	مبلمان و لوازم منزل
-۱۷/۸۴	-۷/۴۳	-۴/۴۱	-۳۶/۹۵	۲/۴۱	-۰/۸۰	بهداشت و درمان
-۵/۴۷	۳/۳۷	-۲۰/۹۰	۲۰/۱۲	۱۵/۶۷	۱/۷۵	حمل و نقل ارتباطات
-۲/۰۶	-۱۸/۲۰	-۵/۱۲	-۲/۱۶	-۲/۹۹	-۲/۴۰	فرهنگ و تفریحات
-۳/۶۲	-۱۱/۴	-۱۰/۹۰	-۱/۸۷	۵/۳۹	۵/۰۱	سایر

Activate Windows
Go to Settings to activate Windows.

ساخته: محاسبات تحقیق براساس داده‌های بودجه خانوار مرکز آمار ایران

نمودار ۱. سهم گروه‌های کالایی از کل مخارج خانوار

- محاسبات مطالعه حاضر بیانگر آن است که از سال ۱۳۹۰ به عنوان نخستین سال پس از اجرای هدفمندسازی یارانه‌ها تا سال ۱۳۹۳ رشد مخارج سالانه صورت گرفته توسط خانوارها بر روی اغلب گروه‌های کالایی پس از کسر تورم سالانه یعنی رشد مصرف واقعی گروه‌های کالایی توسط خانوارها منفی بوده است به طوری که در جدول نشان می‌دهد رشد مصرف حقیقی سالانه خانوارها در گروه‌های کالایی پوشاک و کفش مبلمان و لوازم منزل بهداشت و درمان فرهنگ و تفریحات و کالاها و خدمات متفرقه از سال ۱۳۹۰ و در گروه خوراک و غذا از سال ۱۳۹۱ همواره منفی بوده است. با توجه به جدول می‌توان گفت به دلیل بالاتر بودن نرخ تورم سالانه اغلب گروه‌های کالایی نسبت به رشد اسمی سالانه مخارج صورت گرفته توسط خانوارها علاوه بر اینکه کیفیت سبد مصرفی خانوارها پس از هدفمندی یارانه‌ها با تنزل مواجه گردیده است حتی خانوارها در مورد ضروری‌ترین گروه کالایی موجود در سبد مصرفی شان یعنی گروه خوراک و غذا انقباضی عمل نموده‌اند و بنابراین پرداخت‌های نقدی همگانی در قالب قانون هدفمندسازی یارانه‌ها نیز قادر نبوده است و کمک چندانی به بهبود وضعیت رفاهی و معیشتی خانوارها کند
- در مجموع با در نظر گرفتن سهم گروه‌های کالایی از کل مخارج خانوار و افزایش قابل توجه سهم مخارج خوراک خانوارها از سبد هزینه‌ی آن‌ها و کاهش سهم مخارج کالاهای کمتر ضروری و غیرضروری از کل مخارج خانوار بعد از اجرای قانون هدفمندسازی یارانه‌ها می‌توان به این نتیجه دست یافت که طی دوره زمانی بین سالهای ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۳ ترکیب سبد خانوار از اقلام کمتر ضروری و غیرضروری به سمت اقلام ضروری انتقال یافته است.

آسیب شناسی فاز اول

Activate Windows
Go to Settings to activate Windows

2700.0

-
- جهت‌گیری سیاستی انتخاب شده از چند جنبه از اساس نادرست بود به دلیل آن که در درجه اول کانون اصلی مشکل شدت بالای مصرف انرژی در کشور در بخش عرضه حامل‌های انرژی بود در صورتی که اجرای شوک درمانی طرف تقاضا را هدف قرار می‌دهد بر اساس گزارش‌های رسمی و به ویژه ترانزنامه انرژی کشور تقریباً روزانه معادل یک میلیون بشکه نفت خام فقط در فرآیند تولید و توزیع حامل‌های انرژی با اتلاف روبروست یعنی جایی که هنوز نوبت به ایفای نقش توسط مصرف‌کننده نرسیده است این در حالی است که هم تولیدکننده و هم توزیع‌کننده‌های انرژی در انحصار دولت قرار دارد.
 - جنبه دوم به سطح اندک بهره‌وری و توان رقابت اقتصاد ملی بازمی‌گردد واقعیت این است که در چنین شرایطی تولیدکنندگان کشور تاب تحمل شوک‌های بزرگ را ندارند وقتی دولت‌ها آنقدر ناکارآمد رفتار می‌کنند و ناکارآمد تولید می‌کنند این شوک درمانی تشدیدکننده بحران در بخش‌های مولد اقتصاد است در چنین شرایطی به هیچ وجه بخش تولید نمی‌تواند با رقبای منطقه‌ای حتی در سطح قبلی رقابت کند. این سیاست چوب‌حراج به توان رقابت تولیدکننده‌های صنعتی و کشاورزی زد.
 - جنبه سوم نادرست بودن این سیاست آن است که ملاک قرار دادن هزینه تمام شده عرضه‌کنندگان ناکارآمد حامل‌های انرژی برای تعیین میزان شوک تحمیلی به قیمت آن حامل‌ها عملاً ایشان را به استمرار ناکارآمدی تشویق می‌کرد و بار هزینه ناکارآمدی و بی‌کفایتی ایشان را نیز به مردم تحویل می‌کرد یعنی کسانی که اصلاً در فرایندهای تولید و توزیع عامل‌ها نقشی نداشتند و ظالمانه بار بی‌کفایتی‌های عرضه‌کنندگان این حامل‌ها را می‌بایست تحمل کنند این چنین است که با اطمینان می‌توان گفت این سیاست‌ها همان اندازه که ضد توسعه‌ای بود ضد عدالت نیز بود.

- جنبه چهارم نادرست بودن این سیاست آن است که شوک‌های قیمتی ناگهانی در ذات خود تشدید کننده فضای رانتی و گسترش دهنده فساد و ناکارایی و نابرابری است مسئله‌ای که همه ارکان نظام ملی را به هم می‌ریزد و با افزایش نارضایتی‌ها برای نظام حاکم بحران مشروعیت ایجاد می‌کند.
- جنبه پنجم ناکارآمدی و نادرستی این سیاست به مسئله فهم صحیح توالی‌ها مربوط می‌شود به این معنی که حتی اگر همه ملاحظات چهارگانه پیش‌گفته هم موضوعیت نمی‌داشت و واقعاً هدف کاهش مصرف حامل‌های انرژی بود حتماً می‌بایست قبل از وارد کردن شوک به قیمت حامل‌ها مسئله کشش قیمتی بسیار ناچیز حامل‌های انرژی مورد توجه قرار می‌گرفت به این معنی که در مورد برخی از کالاهای مشمول شوک درمانی به شرطی دستکاری قیمت موثر و فایده‌بخش است که بسترهای لازم برای جایگزین‌های لازم فراهم شده باشد مثلاً اگر ادعا شود خودروهای تک‌سرنشین در شهرها مصرف را بالا برده‌اند اصل این حرف درست است اما افزایش قیمت انرژی می‌تواند موثر باشد به شرطی که قبل از شوک درمانی اقدام به توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل عمومی کشور کرده باشیم در تجربه سال ۱۳۸۹ دقیقاً همین اتفاق افتاد دولت بدون درک ضرورت اولویت توسعه زیرساخت‌های لازم شوک درمانی را آغاز کرد لذا چون کشش قیمتی ناچیز بود نه تنها این سیاست و دستاوردی به همراه نداشت بلکه هم بحران‌های جدی پدید آورده و بسیاری از بحران‌های موجود را تشدید کرد نکته بعدی این است که در آن سال گفته می‌شد صاحبان خودرو بنزین زیاد مصرف می‌کنند در صورتی که این حرف غلط بود چون تولید خودرو در کشور تا حدود زیادی در انحصار دولت است تولید خودرو ناکارآمد است که مصرف بنزین خودروها را افزایش داده است مسئله اساسی‌تر در این زمینه برخورد غیر صادقانه و غیر کارشناسی با مردم بود اصل ماجرا به کسری مالی دولت مربوط بود و دولت وقت دستخوش این توهم شده بود که از طریق شوک درمانی پول بزرگ به چنگ خواهد آورد اما متأسفانه به جای اظهار واقعیت شوک درمانی به اسم عدالت و عدالت خواهی به مردم تحمیل شد و عملاً بی‌عدالتی را تشدید کرد و نارضایتی‌ها را افزایش داد و هم بحران کسری مالی دولت را بدتر کرد.

Activate Windows

Go to Settings to activate Windows.

مرحله دوم اجرای قانون هدفمندسازی یارانه‌ها از ۲۰ فروردین ۱۳۹۳ و با ثبت‌نام از متقاضیان دریافت یارانه آغاز شد. در نهایت، بالغ بر ۹۱/۲ درصد از مردم تمایل خود را برای دریافت یارانه مرحله دوم از طریق وب‌گاه رسمی، اعلام کردند. با تصویب نرخ‌های جدید بنزین و سایر فرآورده‌های نفتی در دولت و ابلاغ آنها به وزارت نفت، عملاً مرحله سوم هدفمندسازی یارانه‌ها نیز از خرداد ۱۳۹۴ شروع

شده است. مهم‌ترین تغییر ایجاد شده در گام سوم نسبت به گام قبل از آن را می‌توان تک‌نرخ شدن قیمت بنزین دانست. عدم تحقق کامل منابع هدفمندی در سال ۱۳۹۳، وضعیت بودجه در سال ۱۳۹۴، کاهش منابع ناشی از صادرات نفت و میعانات گازی و افزایش رو به ازدیاد جمعیت یارانه‌بگیر، از جمله دلایل افزایش قیمت حامل‌های انرژی در این سال است. این مرحله در شرایطی آغاز شده که کشور در سال پنجم اجرای این قانون قرار داشته است.

اگرچه در سال ۱۳۹۴ می‌بایست اجرای قانون هدفمندسازی یارانه‌ها تکمیل می‌شد، اما به هر حال، رویدادهای مختلف در عرصه‌های اقتصادی و سیاسی (همچون جهش نرخ ارز و تحریم‌های اقتصادی) و نیز عدم پای‌بندی به قانون و اجرای ناقص آن در فاز اول که حدود سه سال به طول انجامید، فرصتی برای عمل به مهلت قانونی تعیین شده جهت اجرای کامل قانون باقی نگذاشت.

2

3

Activate Windows
Go to Settings to activate Windows.

Activate
Go to Set

اقدامات دولت برای اجرای گام دوم هدفمندی یارانه ها

Activate Windows
Go to Settings to activate Windows

2700.0

- چون تجربه گام اول را داشتیم برای اجرای گام دوم آمادگی بیشتری داشتیم چون دولت برای اجرای گام اول دورخیز سه یا چهار ساله کرده بود بنابراین تجربه و دانش ما در این زمینه کافی بود و ساز و کار و نهاد سازی های لازم هم در دولت برای اجرای گام دوم وجود داشت البته به دلیل تحریمها شرایط سختی پیش رو داشتیم تورم افزایش پیدا کرده بود و شرایط سختی در اقتصاد ایران به وجود آمده بود اما پیش بینی دولت این بود که می تواند گام دوم را اجرا کند و بخشی از پازل اصلاحات قیمتی را تکمیل کند این اراده در دولت وجود داشت .

- برنامه اولیه ما که بعدا دیدیم دچار مشکل میشود این بود که به ۷ دهک یعنی ۷۰ درصد جمعیت مردم ایران یارانه نقدی بدهیم مطالعات بعدی ما نشان داد که اگر بخواهیم یارانه بدهیم باید بخشی از دهک هشتم را هم تحت پوشش قرار دهیم این بر اساس محاسبات هزینه در آمد خانوارها و اطلاعاتی بود که از مردم داشتیم چون ما آن زمان اصرار داشتیم که این پول حتما به طبقات متوسط جامعه داده شود همچنان نیز معتقد هستیم که یارانه ها باید به طبقات متوسط جامعه داده شود ما نمی توانیم یارانه ها را فقط به طبقات فقیر جامعه بدهیم چون به هر حال طبقات متوسط هم بخشی از هزینه یارانه ها را می پردازند .

- ما در سال ۸۹ که بررسی می کردیم متوسط درآمد دهک ده سه و نیم میلیون تومان و دهک نه حدود ۲ و هفت دهم میلیون تومان بود یعنی اعداد اصلا شبیه به امروز نبود زمانی که ما این طرح را اجرا کردیم دلار هزار تومان بود و قیمت آن مثل امروز بالای ۲۰ هزار تومان نبود این یعنی با اعداد متفاوتی سروکار داریم که در زمان هدفمندی یارانه ها به هر خانوار ایرانی تقریبا روزانه یک ونین دلار یارانه نقدی دادیم در حال حاضر اگر بخواهید یک و نیم دلار به صورت روزانه به هر خانوار بدهید چه میزان باید یارانه بدهید که قدرت خرید مردم حفظ شود . حقیقت امر این است که احساس کردم چون دولت تغییر کرده است دوستان نگاه جدیدتری به موضوع هدفمندی یارانه ها خواهند داشت البته دوستان دولت یازدهم در زمان انتخابات ریاست جمهوری سال ۹۲ به طرح هدفمندی نقدهای جدی داشتند ضمن اینکه احساس من این بود که وزرا و مدیران دولت یازدهم نسبت به مدیران دولت نهم و دهم موضع دارند.

- تیم اقتصادی آقای روحانی تحلیل غلطی از وضع اقتصادی موجود ایران داشتند به همین دلیل مشاورین آقای رئیس جمهور سیاست ها برنامه ها و صحبت هایی را به وی منتقل می کردند که کاملاً اشتباه بود کلاً تحلیل آنها از مسائل سال ۱۳۹۲ بسیار ابتدایی و غیر واقعی بود به همین دلیل حرف های شعارگونه و غیر واقعی در صحبت های آنها زیاد بود هر چه جلو رفتند و با مسائل و مشکلات کار آشنا شدن از سیاست های اصلاحی خود عقب نشینی کردند و این باعث شد که به مرور فرصت های لازم برای انجام این کار نیز از دست برود نکته بعدی اینکه طرح هایی مثل هدفمندی یارانه ها و هر طرح بزرگ اقتصادی دیگری نیازمند یک قدرت سازماندهی بزرگ در دولت است به عنوان مثال اگر در حال حاضر بخواهیم مالیات ها و پایه های مالیاتی جدید را معرفی کنیم و نظام مالیاتی را متحول کنیم طبیعی است که این اصطلاحات نیاز به هزینه های بسیار زیادی دارد گروه های مختلف صنفی و اجتماعی ممکن است که با این موضوع مخالفت داشته باشد و به همین دلیل باید گروه هایی تشکیل داد که با آنها صحبت کنند و توجیه شان کنند من این قدرت سازماندهی را چه ان موقع چه امروز در دولت ندیدم.

آسیب شناسی

Activate Windows
Go to Settings to activate Windows

2700.0

- بزرگترین آسیب اجرای طرح به نظام تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی اقتصاد کشور برمی‌گردد تجربه اصلاحات اقتصادی کشور در سه دهه اخیر نشان می‌دهد که ما در کشور قادر به اجرای مستعد و معطوف به هدف طرح‌های بزرگ اقتصادی نیستیم اگرچه در تحلیل‌های مرسوم آن را به ضعف اجرا در قوه مجریه نسبت می‌دهند اما من معتقدم بخش زیادی از این مشکل به قوه مقننه و بخشی نیز به قوه قضاییه باز می‌گردد ما بستر مناسب مطمئن و با ثباتی برای اجرای طرح‌های بزرگ اقتصادی در نظام تصمیم‌گیری اقتصادی کشور نداریم برای مثال اگر شما سرنوشت سه طرح بزرگ اقتصادی کشور در سه دهه اخیر یعنی اصل ۴۴ قانون اساسی حساب ذخیره ارزی و صندوق توسعه ملی و هدفمندسازی یارانه‌ها را بررسی کنید می‌بینید نه اصل ۴۴ و نه صندوق توسعه نتوانستند اهداف بلند مدت خود را محقق کنند این در حالی است که تمام این طرح‌ها در ابتدا با تلاش گسترده و همفکری مجموعه‌ای بزرگی از کارشناسان و سیاست‌گذاران اقتصادی و سیاسی کشور طراحی شده و مقام معظم رهبری نیز از این طرح‌ها حمایت موثری داشتند ولی پس از اینکه طرح‌ها در کوتاه مدت با موفقیت اجرا شدند با گذشت زمان از اهداف اولیه خود دور شدند و امروز می‌بینیم نقدهای گسترده‌ای به آنها وارد می‌شود گزارش اخیر مرکز پژوهش‌های مجلس نشان می‌دهد بالغ بر ۴۰ درصد منابع صندوق توسعه خارج از روال اساسنامه‌ای که محدود به اهداف آن است و در چارچوب نظام بودجه‌ای تخصیص یافته است در واقع منابع صندوق به یک بودجه مکمل برای دولت تبدیل شده است یعنی ما در حال حاضر سه بودجه تحت عنوان بودجه دولت بودجه هدفمندسازی یارانه‌ها و منابع صندوق داریم در خصوص تمام آنها نیز در قالب اهداف کوتاه‌مدت یکساله یعنی بودجه در یک فرایند لابی‌گری سیاسی فرایند تصمیم‌گیری در مجلس انجام میشود و حتی پس از تصویب بودجه نیز در طول سال تبصره‌هایی به آن اضافه می‌شود برنامه‌های توسعه و قوانین دائمی نیز تنها به یک نمایش و زینت در نظام قانون‌گذاری اقتصادی کشور تبدیل شده است اینها در حالی است که قانون هدفمندسازی یارانه‌ها با رای بیش از دو سوم نمایندگان مجلس تصویب شد و بند اول آن اصلاح قیمت حامل‌های انرژی و رسیدن آن به حداقل ۹۰ درصد قیمت‌های فوب بود اما سوال این است در ۹ سال اخیر چه نهادی تحقق این موضوع را پیگیری کرده است نه تنها پاسخ به این سوال مشخص نیست بلکه مجلسی که آن را تصویب کرده بود خود به مانع اصلی تحقق آن تبدیل شده است

اصلاح مسير:

Activate Windows
Go to Settings to activate Windows

2700.0

اولین محور باید اصلاح نظام برنامه ریزی و بودجه ریزی کشور باشد نظام کنونی نه تنها در ایجاد یک بستر مطمئن برای برنامه های اقتصادی و بهره گیری از نظرات متخصصین و کارشناسان موفق نبوده بلکه گاهی به ضد آن نیز تبدیل شده است برنامه های توسعه کشور به فهرستی بلندبالا از اهداف و آرمان های کشور تبدیل شده است که از هرگونه تبیین دقیق زمانبندی توالی برنامه ها و سازگاری به دور است در حوزه سیاستگذاری موضوع اولویت بندی توالی سیاستها گزینش سیاستهای صحیح و هدفگذاری اصلاحات سیاسی اهمیت دارد که متأسفانه برنامه های توسعه فاقد آن هستند چیزی که دولت ها به آن احتیاج دارند فهرست بلند بالایی از اصلاحات سیاسی و اقتصادی در حوزه های مختلف و گوناگون نیست بلکه رویکرد آسیب شناسانه و دقیقی است که مبتنی بر حقایق به شناسایی اولویتها پردازد نظام بودجه ریزی موجود در کشور به دو دلیل ضد اهداف اولیه خود عمل می نماید اول اینکه بودجه قانون نیست بلکه یک سند پیش بینی است که متأسفانه مجلس در قالب سند بودجه قانون نویسی میکند.

- دوم به دلیل عدم وجود بودجه عملیاتی تنها موقوف به بررسی ارقام ریالی شده و کنترل پروژه در آن بی معنی است اصلاحات بعدی نظام تامین مالی با محوریت بانکها و صندوق توسعه ملی اصلاح نظام مالیاتی و اصلاح نظام یارانه ها در کشور است این سه موضوع دارای بخش های مشترک و در هم تنیده هستند ما از نفت خام به دو شکل تامین مالی میکنیم صادراتی نفت خام به دولت و صندوق تعلق دارد. و درآمد حاصل از فروش داخلی نفت خام به دولت و سازمان هدفمندی تعلق دارد. دولت بدون نفت خام باید هدف نهایی ما باشد و دولت از محل مالیات تامین مالی کند درآمد صادراتی نفت به صندوق برای اهداف تولید اختصاص یابد و درآمد داخلی نفت به سرمایه گذاری در بخش انرژی و خانوارها اختصاص یابد در الگوی پیشنهادی حفظ تعادل مالی دولت خانواده و بنگاه محفوظ است و عدم تعادل مالی در یکی از آنها می تواند منجر به سرایت مشکل به دیگری شود در حوزه نظام مالیاتی تعریف پایه های جدید مالیاتی که بخش زیادی از آنها در لایحه پیشنهادی سال ۱۳۹۰ دولت گنجانده شده بود اهمیت دارد مالیات بر جمع درآمد مالیات بر عایدی سرمایه مالیات بر معاملات مکرر از عمده ترین پایه های مالیاتی هستند که باید نسبت به ایجاد نظامات اجرایی آنها اقدام کرد قانون هدفمندی یارانه ها و اساسنامه صندوق توسعه ملی با اصلاحات جرنی قابل اجراست.

- هدف نهایی مان در حوزه نفت باید این باشد که مابه التفاوت قیمت تمام شده با قیمت فروش داخلی آن به صندوق هدفمندی سازی یارانه ها اختصاص داده شود البته در حال حاضر صندوقی تحت عنوان صندوق هدفمندی سازی یارانه‌ها نداریم و به جای آن سازمان هدفمندی سازی یارانه ها داریم ولی وجود صندوق باعث کارآمدی و استقلال عمل بیشتری می‌شود. بنابراین باید قیمت داخلی این حامل‌ها را به قیمت فوب برسانیم و ما به التفاوت قیمت تمام شده استخراج با قیمت فروش آنها را که همان رانت است به صندوق یارانه ها اختصاص دهیم. دو بخش از هزینه‌های نفت که در محاسبه گنجانده نشده باقی می ماند که هزینه سرمایه‌گذاری در نفت و دیگری توزیع حامل های انرژی که در حال حاضر توسط شرکت پخش و پالایش انجام میشود در خصوص سرمایه‌گذاری نیز میتوان صندوق نفت ایجاد کرد و درصدی از این منابع را به آن اختصاص داد در خصوص شبکه توزیع فرآورده های نفتی نیز می‌توانیم شرکت پخش را کاملاً به بخش خصوصی واگذار کنیم و هزینه توزیع حامل ها به قیمت تمام شده آنها اضافه شود در این صورت برای مثال قیمت بنزین به نوعی شناور شده و در نقاط مختلف تفاوت های اندکی به اندازه تفاوت در هزینه پخش خواهد داشت یا مثلاً می‌توانیم در شهرهایی مثل تهران که ما معضلاتی چون آلودگی هوا مواجه هستیم عوارضی توسط شهرداری‌ها وضع کنیم که درآمدهای حاصل از آن صرف توسعه شبکه حمل و نقل عمومی و بهینه سازی مصرف انرژی در همان شهر شود در خصوص نحوه بازتوزیع برای خانوارها نیز می‌توانیم آن را مشروط کنیم یعنی با تعریف پایه مالیات برای جمع درآمد اخذ اطلاعات درآمد و هزینه مردم در هر سال به افرادی با درآمدهای پایین یارانه بدهیم.

Activate Windows
Go to Settings to activate Windows.